אבל לא מעיר לכרך ולא מכרך לעיר מוציאין

מנוה הרעה לנוה היפה אבל לא מנוה

היפה לנוה הרעה ארשב"ג אומר אף לא מנוה

רעה לנוה יפה מפני שהנוה היפה בודק:

גבו׳ בשלמא מכרך לעיר דבכרך שכיחי

כל מילי בעיר לא שכיחי כל מילי אלא

מעיר לכרך מ"ם מסייע ליה לרבי יוםי בר

חנינא דא"ר יוםי בר חנינא ימנין שישיבת

כרכים קשה שנאמר יויברכו העם לכל

האנשים המתנדבים לשבת בירושלים:

רשב"ג אומר כו': מאי בודק כדשמואל

סרמר שמואל ישינוי וסת תחלת חולי מעים סירמר שמואל ישינוי וסת

כתוב בספר בן סירא 2כל ימי עני רעים

והאיכא שבתות וימים טובים כדשמואל דאמר

הבי גרסי' ככל הספרים דאמרינן ליה זכניה הכא וזיל משום ישוב

דגרסינן בהשולח (גיטין דף מה. ושם) ההוא עבדא דברח לא"י אתא

והיינו נכתוב שטרא אדמיה:

לאתויי עבד שברח לירושלים כדרבינן

לעיל ואין הכל מוליאין דרישא ויש

לומר דבירושלים ליכא למימר הכי

דאין אנו רולים שיהיו עבדים בירושלים

יותר מדאי אלא מיוחסים. ר"ת:

הוא אומר לעלות כו'. אינו נוהג

דרכים והיה אומר רבינו חיים דעכשיו

אינו מלוה לדור בא"י כי יש כמה

מצות התלויות בארץ וכמה עונשין

דאין אנו יכולין ליזהר בהם ולעמוד

עליהס: היא אומרת לצאת כופין

אותה. מימה מאי איריא בא"י

אפי׳ בשאר ארלות נמי היאך תוכל

לדוחקו לנאת ממקומו וי"ל דהכא

אפי׳ מנוה הרע לנוה היפה:

ואימא נסכא. מהכא משמע

ודינרין של כסף דאי פחותה מאי

קושיא דאין ה"נ דהא קאמר מה

שירלה מגבהו אלא ודאי עדיפא ואפילו

הכי פריך ואימא נסכא כיון שכתוב

בו כסף סתמא לא משמע שהוא חייב

לו מטבע ואמאי מגבהו מה שירנה

דמשמע שיתן לו ממטבע הפחותם:

דנסכא עדיפא ממעות

つりょう

בומן הוה דאיכא סכנת

ואם מאמר אמאי לא משני

ארץ ישראל. מפרש ה"ר יוסף בן ה"ר יום טוב אע"ג

ל) נדרים לו: ב"ב קמו. סנהדרין קא. ע"ש,

ל) לדרים נו. כיב איים, מיים, מיים, מיים, מיים, כו [מנהדרין ק:], ג) [ערכין ג.], ד) [ערכין ג.], ד) [ערכין מיים, מומי דייה (וע"ש במומ' דייה נומן לה), מומים מיים, מיים מומים מיים, מיים מיים, מיים

ו וערכין ג:ז, ז) ושם ע"שז,

נחמן וע"ע היטב חוס' סוטה כז. ד"ה איש], ל) [חוספתא

פי"ב], ל [ע' תוס' מנחות קז.

ד"ה ודלמא וכו׳ דאין מהכא

ע"שן, מ) ב"ב קסה: מנחות

הו.. () ומוספ׳ ע"ו פ"הן.

קו., של נמשפ עין פישן, ס) [ל"ל וכי כל גי' הע"י], ע) שבת מא. ברכות כד:,

ם) ווט"ט מו׳ ב"ב המה: ומו׳

מוסף רש"י

ומוספתה פי"ב ע"שו.

בר א מיי׳ פי״ג מהל׳ אישות עה סעי׳ ב:

בל ב מיי שם הלי יו טוש"ע שם סעיי א: שם סעיי א: בח ג מיי׳ פ״ד מהלי דעות כלי כא:

יא כנו. בש ד מיי פי״ג מהלי אישות הלי יט טוש״ע אה״ע סיי עה סעי׳ ג ד:

טוש"ע יו"ד סי" רסו סעי פד: פד: סא ו מיי' פי"ג מהל' אישות

סי עה סעי ג: סד מיי פ״ח מהלי עבדים הל"י סמג עשין פז

פיין. סג ח מיי פי"ג מהלי אישות

סד ט מויי שם טוש"ע שם: סה י כ מויי פט"ז מהלי אישות הל"ו סמג עשין . עח טוש"ע שם סי' ק סעי'

ה: סו ל מ מייי פי״ז מהלי מלוה ולוה הל"ט סמג

סעי' יג: סעי' פו"ג מהלי סח ס ע מיי' פי"ג מהלי :אה"ע סי עה סעי׳ ג

אדמיה ואי לא מפקענא לך מדרבי אחי בר יאשיה דדריש אל מסגיר עבד אל אדוניו בעבד שברח מחולה לארך לארך ישראל והכא לא מפקענא עה סערי ג ד. ה מייי פ״ח מהלי עבדים הל״ט סמג עשין פו ליה מיניה אלא אמרי׳ ליה זיל זבניה התם מיירי כשלא היה מולא בארץ ישראל למי ימכור לכך האמר נכחוב לך שטרא אדמיה דאל"כ כל העבדים הל' יט טוש"ע אה"ע יפקיעו עלמן מידי אדוניהם שיברחו לארץ ור״ת פירש דהאי זבניה דהכא לאו מכירה ממש לאחרים אלא לעצמו פה: ואין הכל מוציאין לאתויי מאי. דו נוייי פיייג נויגר נויטוע הל"כ טוש"ע אה"ע סיי עה סעיי ד:

> עשין נד טוש"ע חו"מ סי' מב סעי' יד: בו נ מיי שם טוש"ע שם

אישות הל' יט ופ"ה מהל' מלכים הל' יב טוש"ע סמ פ מיי' פ"ה מהל' מלכים הל' יב:

תורה אור השלם וַיְבַרֵכוּ הָעָם לְכֹל הְאָנְשִׁים הַמִּתְנַדְּבִים לְשֶׁבֶת יְהָיּיְטְ בּ בִּירוּשֶׁלֶם: נחמיה יא ב 2. כָּל יְמֵי עָנִי רְעִים וְטוֹב

ב. לֵב מִשְׁתֶה תָמִיד: ... משלי טו טו ני יָי אֱלהַיכֶּם אֲשֶׁר. הוצַאתִי אֶתְכֶם מַאֶּרֶץ מְצְרָיִם לְתַת לְכֶם אֶת אֶרֶץ מְצְרָיִם לְתַת לְכֶם אֶת אֶרֶץ בְּנַעַן לְהִיוֹת לֶכֶם לַאלֹהִים: ויקרא כה לח יין א כוויים. 4. וְעַתָּה יִשְׁמַע נָא אֲדֹנִי המלך את דברי עבדו אם ָ הֱסִיתְךּ בִי יָרַח מִנְחָה וְאִם בני הַאַדָם אַרוּרים הַם לפני

יָיְ בִּי גַּרְשׁוּנִי הַיּוֹם מַהְסְתַּפֵּח בְּנַחֲלַת יִיְ לֵאמֹר לֵךְ עֲבֹר בָּנַחֲלַת יִיְ לֵאמֹר לֵךְ עֲבֹר אלהים אחרים: שמואל א כו יט

תוםפות רי"ד

דהאי בינונית דגבה שמעון . מראובז לכ״ע הוה בינונית מו אובן לכיע יוודו בינידנ אין ראובן חוזר וגובה ממנה דלגבי דידיה דלית ליה אלא זירורים ועשה עידים מן הזיבורית ונמצא שמעון . משחכר שגרה ריווויח והגרה משתכו שגבוו בינורות. זיבורית ואע"פ שבשומא הן גובים נוח לו לאדם להיות לו מעט בינונית מהרבה זיבורית. וכגון שאין מעות לראובן שאילו היה לו מעות היה מגבהו לשמעון מעות ועוד היה חוזר וגובה אותן . ממנו ולא היה יכול להגבותו קרקע כיון שיש לו מעות קוקע כיון שיש לו מעות. כדכתבינן לעיל בפ׳ הכותב. ורב ששת סבר בשל עולם ים שמיז שאע״פ שאלו נעש׳ בינונית ממנה גובה ראובן . ונמצא שלא הרויח כלום

וה יעמוד בשלו וזה יעמוז

בשלו והאי דאמרי רבנן זה גובה וזה גובה כגון שזמנו של שני לגבות הוא מאוחר מזמנו של ראשון שהראשון גובה יות האילה היה בין הני מבחרי עד שיניע ומנו לגבות מן הראשון ונמצא הראשון משתכר בהמתנת זמן אבל לעולם חובר בזמנו מן השני וחשני ממחין עד שיניע ומנו לגבות מן הראשון ונמצא הראשון משתכר בהמתנת זמן אבל לעולם היכא דומן גבייתם שוה זה יעמוד בשלו וזה יעמוד בשלו. וקי״ל רב נחמן ורב ששת הלכה כרב נחמן בדיני והכי נמי אמרינן בהלכתא קמייתא דב״ק דבשלו הן שמין: **מרוני'** שלש ארצות לנישואין יהודה עבר הירדן והגליל אין מוציאין . לכרך אבל באותה הארץ מוציאין מעיר לעיר ומכרך לכרך אבל לא מעיר לכרך ומכרך לעיר מנוה הרע לנוה היפה אבל לא מנוה היפה לנוה הרע רשב"ג אומר אף לא מנוה הרע לנוה היפה שהנוה היפה בודק פי׳ ג׳ ארצות הן בא״י חלוקות זו מזו לנשואי אשה שאם נשא אשה בא׳ מהן אינו יכול לכופה לצאת אחריו מארץ עם בי או הורה וון בא התקורות הוה לכשה א אמו אהו כאה בי אה הוה אה אהון אהו כל לכופה באחר אוהר. לארץ אך מוציאין מזו לוו לא מעיר לעיר ולא מכרך לכרך כרך גדול מעיר והוא מקום שוקים ומכל סביבותיה באים שם לסחורה וכל דבר מצוי בו אבל באותה הארץ מוציאין מראשה ועד סופה מעיר לעיר ומכרך לכרך אבל לא מעיר שם לסחורה וכל דבר מצוי בו אבל באותה הארץ מוציאין מראשה ועד סופה מעיר לעיר ומכרן לכרן אבל לא מעיר ל לכרך ולא מכרך לעיר מלמא מכרך לעיר לא דבכרן שכיחי כל מילי אלא מעיר לכרך מ"ט לא מפני שישיבת כרכים קשה דא"ר יוסי מנין שישיבת כרכים קשה שנאמר ויברכו העם לכל האנשים המתגדבים לשבת בירושלים פ"י ומפני זה ישיבתן קשה שהכל מתיישבין שם והבתים דחוקים זה לזה ואין שם אויר אבל בעיר יש גנות ופרדסים סמוכין לבתים ואוירן יפה. רשבג"א וכו' מאי בודק כשמואל דאמר שמואל שינוי וסת תחילת חולי ואפילו מרעה לטובה בודק את

אבל לא מעיר לכרך. בגמ' מפרש טעמא: שהנוה היפה בודק. את הגוף למי שבא מנוה רע ומחוך כך חלאים באים עליו: גב' ישיבת כרכין קשה. שהכל מתיישבין שם ודוחקין ומקרבים מריה אבתריה אתא לקמיה דרבי אמי אמר ליה ניכתוב לך שטרא הבתים זו לזו ואין שם אויר אבל בעיר יש גנות ופרדסים סמוכים

לבתים ואוירן יפה: שנוי וסת. אפילו לטובה: במרום הרים כרמו. שחין בידו ממון לקנות במקום טוב וקונה כסף שוה מאה פרוטות: וכי מי אמר לו לדוד כן. אלא מפני שהיה לריך לברוח ולנאת מארץ ישראל אל מלך מואב ואל אכיש: דבעי ר׳ זירא למיסק. ורב יהודה מוחה בידו להכי הוה משתמיט מיניה:

ברחש ההר וכל זבלים שהוח מוליח לו נופל חב לכרמים שתחתיו: מתבר' הכל מעלין. את כל בני ביתו אדם כופה לעלות ולישב עמו בירושלים: אחד האנשים ואחד הנשים. אף האשה כופה את בעלה לעלות ולדור שם ואם לאו יוליא ויתן כתובה כדקתני בברייתא בגמ׳ בהדיה: מעות קפוטהיה. גדולות ושוהלות יותר משל א"י: במ' לאחויי עבדים. היה לו עבד עברי ילך העבד אחריו על כרחו: ואיידי דתנא כו'. דאילו משום מנוה הרע לנוה היפה לא אינטריך כיון דאשמעינן דמעלין מנוה היפה לנוה הרע כל שכן דאין מוליאין אפילו מן הרע ליפה: לעלום. מחוצה לארץ לארץ וכן משאר גבולין לירושלים: לצאם. מירושלים לגבולין או מארץ לחוצה לארץ: מקולי כתובה שנו כאן. כאן הקלו בכתובה וזו אחת מקולי כתובה: הסבר כסובה דאורייסא. הילכך בתר שיעבוד אזלינן כדין כל שטרי חוב: כתוב בו כסף סתם. מחה כסף ולא פירש אם סלעין אם דינרין אם פונדיונין: מה שירלה לוה מגבהו. ואפילו איסרין: ואימא נסכא. חתיכות כסף היה לכך לא פירש: ואימא פריטי. ותחמר שיתן לו נחשת חו

שינרי וסת. משנה וסת ואוכל יותר, שאינו רגיל לאכול, היינו תחלת חולי מעים, לפיכך אפילו שבתות וימים טובים רעים לו (סנהדרין קא.). חות. כמו עני שכל ימות החול נשר, הכי גרסינן תחלת חולי, מתוך כך מתחיל לחלות, וחית דגרסי חולי מעיים (רשב"ם ב"ב קחוו). בשפל גגים גגו. שעני הוא ואינו יכול להגביהו, שעני האו זמים לגגו, לפיכך ממטר גגים לגגו, שיורד מטר הגגים הגבוהים לגגו ומולפים עליו הגשמים ואין לו מנוחה אפילו בלילות, ובמרום הרים כרמו. שחין לו השגת יד להנות כרס לו באחד מן ההרים בזול, וכל טפר שהוא מוציא לזבל עפו שהוח מודים לובי (ולדייר) מוליך הרוח מן ההר לשאר כרמים שבבקעה ונמלא . **העני מפסיד** (סנהדריו ק:). ישראל. שהן קלות (לעיל י. נותז לה ממעות א״י. . לקולא, רשב"ג אומר נותן . לה ממעות הפוטהיא דקסבר כתובה דאורייתה שם). לאתויי עבדים. שאס יש לו עבד כנעני מהול למכור ורונה העבד שלא ימכרנו אלא בא"י, כופין את רבו להעלותו נערכין ג:). מנוה היפה. לסו״ל, לנוה הרעה. לס״י, ואין אשתו יכולה לעכב עליו, וכן מא"י לירושלים (שם). וכן מח"י לירושלים (שם). מקולי כתובה שנו כאן.

תוספות רי"ד (המשך) ז״ל ראוכן יש לו בית בארצו

. הגוף ומעורר עליו חלאים תוספתא ג' ארצות לנישואין יהודה עבר הירדן והגליל ואירש אשה ביהודה או בן . גליל שאירשה בגליל אבל כז כופין אותו לצאת שע"מ כן נשאה. מוציאין מעיר שרובה עובדי כוכבים לעיר שרובה ישראל ולא מעיר שרובה ישראל לעיר שרובה עובדי

קמשתמיט מיניה

הודה. היה יכא ליכאות לו.

משום דהוה בעי ר' זירא למיסק לארעא דישראל ורב יהודה לא סבירא ליה, וירא פן

יטולה לה ספילם ליט, דילם פן יגור עליו מלילך (שבת מא. וכעי"ז ברכות כד: בר' אבא).

שמואל שינוי וסת תחלת חולי מעים ייבן םירא אומר אף לילות בשפל גגים גגו ובמרום הרים כרמו ממטר גגים לגגו ומעפר כרמו לכרמים: בותני סיהכל מעלין לארץ ישראל יואין הכל מוציאין הכל מעלין לירושלים ואין הכל מוציאין אחד האנשים ואחד הנשים נשא אשה בא"י וגרשה בארץ ישראל נותן לה ממעות ארץ ישראל נשא אשה בא"י וגרשה בקפוםקיא נותן לה ממעות ארץ ישראל נשא אשה בקפוםקיא וגרשה בארץ ישראל נותן לה ממעות ארץ ישראל ∞רבן שמעון בן גמליאל אומר נותן לה ממעות קפוטקיא נשא אשה בקפוטקיא וגרשה בקפוטקיא נותן לה ממעות קפוטקיא: גמ' יהכל מעלין לאתויי מאי הלאתויי עבדים ולמאן דתני עבדים בהדיא לאתויי מאי לאתויי ימנוה היפה לנוה הרעה ואין הכל מוציאין לאתויי מאי לאתויי יעבד שברח מחוצה לארץ לארץ דאמרינן ליה ובניה הכא וזיל משום ישיבת ארץ ישראל ״הכל מעלין לירושלים לאתויי מאי לאתויי מנוה היפה לנוה הרעה ואין הכל מוציאין

לאתויי מאי לאתויי אפי' מנוה הרעה לנוה היפה ואיידי דתנא רישא אין מוציאין תנא סיפא נמי אין מוציאין: ת"ר יחהוא אומר לעלות והיא אומרת שלא לעלות כופין אותה לעלות ואם לאו תצא בלא כתובה יהיא אומרת לעלות והוא אומר שלא לעלות כופין אותו לעלות ואם לאו יוציא ויתן כתובה היא אומרת לצאת והוא אומר שלא לצאת כופין אותה שלא לצאת ואם לאו תצא בלא כתובה הוא אומר לצאת והיא אומרת שלא לצאת כופין אותו שלא לצאת ואם לאו יוציא ויתן כתובה: 'נשא אשה כו': הא גופא קשיא קתני נשא אשה בארץ ישראל וגרשה בקפוטקיא נותן לה ממעות ארץ ישראל אלמא בתר שיעבודא אזלינן אימא סיפא נשא אשה בקפוטקיא וגרשה בארץ ישראל נותן לה ממעות ארץ ישראל אלמא בתר גוביינא אזלינן אמר רבה יים מקולי כתובה שנו כאן קסבר כתובה דרבנן: רבן שמְעון בן גמליאל בתר גוביינא אזלינן אמר רבה יים מקולי כתובה שנו כאן קסבר כתובה דרבנן: רבן שמְעון בן גמליאל אומר נותן לה ממעות קפוטקיא: קסבר יכתובה דאורייתא תנו רבנן ילהמוציא שמר חוב על חבירו כתוב בן בבל מגבהו ממעות בבל כתוב בו ארץ ישראל מגבהו ממעות ארץ ישראל כתוב בו סתם הוציאו בבבל מגבהו ממעות בבל הוציאו בארץ ישראל מגבהו ממעות ארץ ישראל מכתוב בו כסף סתם מה ישירצה לוה מגבהו מה שאין כן בכתובה אהייא אמר רב משרשיא ארישא לאפוקי מדרשב"ג דאמר כתובה דאורייתא: כתוב בו כסף סת'ם מה שירצה לוה מגבהו ∞יואימא נסכא א"ר אלעזר דכתיב ביה מטבע ואימא פריטי אמר רב פפא פריטי דכספא לא עבדי אינשי ת"ר סילעולם ידור אדם בא"י אפי' בעיר שרובה עובדי כוכבים ואל ידור בחו"ל ואפילו בעיר שרובה ישראל "שכל הדר בארץ ישראל דומה כמי שיש לו אלוה וכל הדר בחוצה לארץ דוְמה ָכמי שָאין לו אָלוה שנא' יּלתת לכם את ארץ כנען להיות לכם לאלהים ©וכל שאינו דר בארץ אין לו אלוה אלא לומר לך כל הדר בחו"ל כאילו עובד עבודת כוכבים וכן בדוד הוא אומר יכי גרשוני היום מהסתפח בנחלת ה' לאמר לך עבוד אלהים אחרים וכי מי אמר לו לדוד לך עבוד אלהים אחרים אלא לומר לך כל הדר בחו"ל כאילו עובד עבודת כוכבים "ר' זירא הוה קמשתמים מיניה דרב יהודה דבעא למיסק לארץ ישראל דאמר רב יהודה בל העולה מבכל לארץ ישראל עובר בעשה שנאמר

ועסקו וסחורתו בה ונשא אשה ממדינה אחרת ויש ביניהם מהלד ב׳ ימים ומחצה כשיעור יהודה וגליל ולאחר זמז אמר לאשתו ים היה היה היה שנסקי החורמי. בה ואניים שהמדינה שלי קטנה מזו יש בה ב״ה ומרחץ וריחים וחומה ולא רצמה ללכת בואי עמי למדינתי שעסקי החורתי בה ואניים שהמדינה שלי קטנה מזו יש בה ב״ה ומרחץ וריחים וחומה ולא רצמה לנישואין עמו ומה יש מן הדין והשיב שאלה זו כבר שאלתם אותה בימי גאון אבא מרי ז״ל וכך צוה וכתב לכם. שנינו ג׳ ארצות לנישואין יהודה ועבר הירדן והגליל מיהודה לגליל ומגליל ליהודה אין מוציאין מראש יהודה לסוף יהודה מראש הגליל לסוף הגליי . מוציאין וכשמוציאין אין מוציאין אלא מעיר לעיר ומכרך לכרך ואם אמרה איני יוצאה אין לה כתובה אבל מעיר לכרך ומכרך לעיר אין מוציאין ואם אינה יוצאה יש לה כתובה. כל מקום שהוא כשיעור יהודה וגליל כך אנו עושי׳ ואם יש בעיר שמוליכה מרחץ ושווקים ושכיחו בה כל מילי אם אינה יוצאה אין לה כתובתה ואם יש בין עירו לעיר אביה מהלך יום אחד צריך להוליכה לבית אביה בכל שנה שמצאנו בפ׳ המדיר בדרך רחוקה שאמרו חכמים מהלך יום א׳: **מתני׳** הכל מעלין לא״י ואין הכל מוציאין הכל מעלין לירושלים ואין הכל מוציאין א׳ אנשים א׳ נשים וא׳ עבדים. הכל לאתויי מאי לאתויי מנוה היפה לנוה הרע ואין הכל מוציאין לאתויי עבד כנעני שברח מח"ל לארץ פי׳ דכפינן לרבו וכתיב ליה גיטא דחירותא דכתיב ליה שטר אדמיה ואין הכל מוציאין לאחויי עבו כנפני שבודו מודיל אין פיי דכפיק לדבו וכוניב לייה גיטא דוידותו בוכונים לייה שטר או מיה הכל מעליק יכורשלים אם לנוגה היפה לנוה הרנו אין המק לעלות והיא אומרת שלא לעלות כופין אותה לעלות ואם לא יוציא (ויתן) [בלא] כתובה. היא אומרת לעלות והוא אומר שלא לעלות כופין אותו לעלות ואם לא יוציא ויתן כתובה. הוא אומר לצאת והיא אומרת שלא לצאת כופין אותו שלא לצאת ואם לא